

Doctrine of Dwaling

Bron: Hoofdstuk 3 van “Leren uit de Kerkgeschiedenis” (13-delige zondagsschoolreeks)
<http://www.middletonbiblechurch.org/churchhi/church3.htm>

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of HSV)
Vertaling, bewerking en voetnoten door M.V.

DOCTRINE

Het woord “doctrine” betekent gewoon leer(stelling), lering, onderwijzing. Bijbelse doctrine verwijst daarom naar de leer van de Schriften. De kerk van Jezus Christus is niet gebouwd op de leringen en ideeën en gedachten van mensen, maar op de leer (doctrine) van God.

Sinds de dagen van de apostelen hebben bijbelgelovige mensen de nadruk gelegd op de gezonde leer, maar vandaag wordt doctrine dikwijls neergehaald ten voordele van oecumenische eenheid.

Gods doctrine is gekarakteriseerd door het woord WAARHEID. De Heilige Geest (de Leraar van de Kerk) wordt genoemd “de Geest van de WAARHEID” (Johannes 16:13) en Hij zal ons gelovigen “de weg wijzen in heel de WAARHEID (Johannes 16:13). Hij zal nooit iets leren wat vals is, en Hij zal nooit iemand op een dwaalspoor leiden.

De Heer Jezus Christus is het HOOFD van de Kerk, en Hij beweerde de ware personificatie van waarheid te zijn: “Ik ben de Weg, de WAARHEID en het Leven” (Johannes 14:6). Hij zal Zijn Kerk nooit op een dwaalspoor leiden.

De Kerk van Jezus Christus volgt één boek, de Bijbel. In dit ene boek vinden we alle onderricht, leiding en wijsheid die de Kerk nodig heeft. Zal de Bijbel ons ooit op een dwaalspoor leiden? Jezus zei: “Uw woord is de WAARHEID” (Johannes 17:17). De Bijbel wordt genoemd: “het Woord van de WAARHEID” (2 Timotheüs 2:15).

Zolang gelovigen nauw de GOD VAN DE WAARHEID en het WOORD VAN DE WAARHEID aanhangen, zullen zij veilig zijn en zullen zij niet op een dwaalspoor geraken.

DWALING

Wanneer een persoon DWAALT dan is hij bedrogen of bedot. Hij is dan weggeleid van de waarheid en hij heeft een leugen omarmd. In 2 Thessalonicenzen 2:9-12 leren we over mensen die zullen leven in de komende tijd van de verdrukking die over de aarde zal komen:

hem, wiens komst overeenkomstig de werking van de satan is, met allerlei kracht, tekenen en wonderen van de leugen,

10 en met allerlei misleiding van de ongerechtigheid in hen die verloren gaan, omdat zij **de liefde voor de waarheid niet aangenomen** hebben om zalig te worden.

11 En daarom zal God hun een krachtige **dwaling** zenden, zodat zij **de leugen geloven**,

12 opdat zij allen veroordeeld worden die **de waarheid niet geloofd** hebben, maar een **behagen hebben gehad in de ongerechtigheid**.

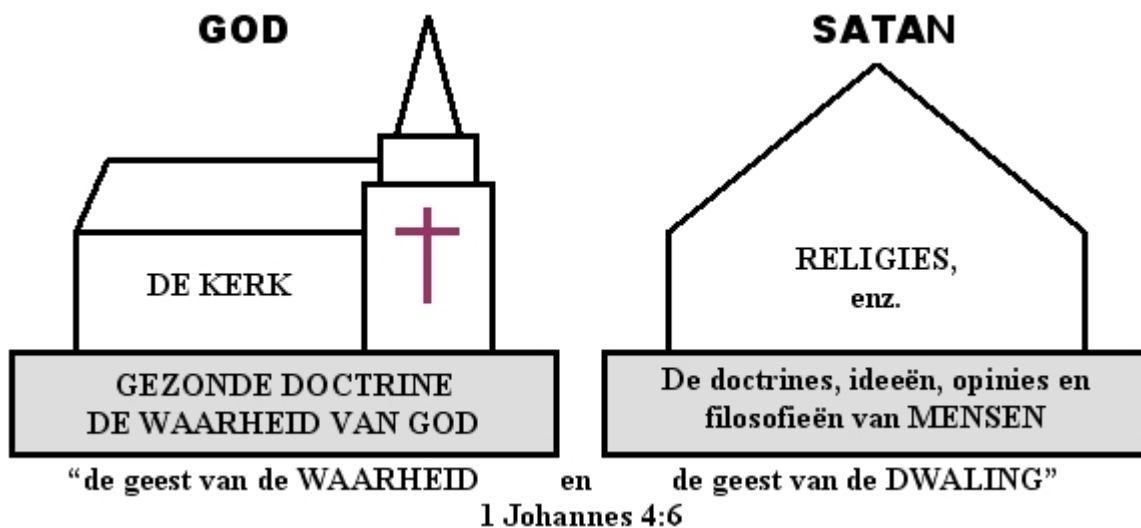
Deze mensen zullen de waarheid afwijzen. Zij geloven de leugen. Zij DWALEN. Zij geloven de waarheid niet. In contrast met deze ongelovigen zegt Paulus dat ware gelovigen diegenen zijn die geloven in de WAARHEID:

13 Maar wij moeten God altijd voor u danken, broeders, die geliefd bent door de Heere, dat God u van het begin verkoren heeft tot zaligheid, in heiliging door de Geest en **geloof in de waarheid** (2 Thessalonicenzen 2:13).

Satan is de meester van de leugen. De Heer Jezus beschreef de duivel op deze manier:

44 ... die was een mensenmoordenaar van het begin af, en **staat niet in de waarheid**, want **er is in hem geen waarheid**. Wanneer hij de **leugen** spreekt, spreekt hij vanuit wat van hemzelf is, want hij is een **leugenaar** en de **vader van de leugen** (Johannes 8:44).

Satan wil mensen wegleiden van de waarheid van God. Hij wil bedriegen, bedotten en doen dwalen. Hij wil Gods doctrine vervangen door valse doctrine. In plaats van "GEZONDE LEER" (1 Timotheüs 1:10; Titus 1:9; 2:1) zoekt hij mensen ertoe te brengen verderfelijke doctrines te geloven, tot hun eeuwige schade. Satan voert een nooit eindigende oorlog tegen de waarheid van God, en de strijd vindt plaats in de geesten van mannen en vrouwen. **HIER IS DE KEUZE:**

Deze strijd om de controle te verkrijgen over de geesten van mensen beïnvloedt ieder van ons. Op welke grond staat u? Staat u op de waarheid van God of op de dwalingen van Satan? **PAS OP** dat u niet de ideeën, gedachten en opinies van mensen aanneemt om daarmee de waarheid van God te vervangen. Het is erg gemakkelijk om op een vals spoor geleid te worden. Het is erg gemakkelijk bedrogen te worden. Het is erg gemakkelijk om de waarheid los te laten en Satans leugens aan te hangen.

Kijk uit!

De duivel wil mensen wegleiden van de waarheid van God, en van de God van de waarheid. De Bijbel waarschuwt ons in veel passages.

De Heer Jezus vertelde Zijn discipelen: “Maar wees op uw hoede voor de valse profeten, die in schapenvacht naar u toe komen maar van binnen roofzuchtige wolven zijn” (Mattheüs 7:15). En in onze tijd worden wij gewaarschuwd voor een verwant soort valse predikers: “Maar er zijn ook valse profeten onder het volk geweest, zoals er ook onder u valse **leraars** zullen zijn, die heimelijk verderfelijke afwijkingen in de leer zullen invoeren” (2 Petrus 2:1). En Paulus waarschuwde Titus voor

MISLEIDERS: “Want er zijn ook **veel opstandigen**, mensen die zinloos praten, en **misleiders**” (Titus 1:10).

Zijn er BEDRIEGERS, MISLEIDERS in onze wereld vandaag? Is MISLEIDING een probleem in onze dagen? In 2 Timotheüs 3 schreef Paulus aan Timotheüs over een kenmerk van DE LAATSTE DAGEN (vers 1):

¹³ Maar **slechte mensen en bedriegers** zullen van kwaad tot erger gaan: **zij misleiden en worden misleid** (2 Timotheüs 3:13).

Zij zullen anderen misleiden en zij zullen zelf misleid worden. Zij zullen anderen bedotten en zij zullen zelf bedot worden. Zijn er niet veel mensen zoals dezen in onze wereld vandaag? Velen schrijven boeken! Zij posten veel artikels op websites en blogs! Zij zijn voortdurend te horen en te zien op radio of televisie! Zij prediken in de kerken!

Altijd weer opnieuw wordt in het Nieuwe Testament tot gelovigen gezegd dat zij moeten vasthouden aan de gezonde leer. We mogen de waarheid nooit laten varen. Paulus vertelde Timotheüs: “sommigen te bevelen **geen andere leer te onderwijzen**” (1 Timotheüs 1:3).

Enkel gezonde leer mag onderwezen worden. Enkel Gods doctrine moet verkondigd worden. Alle andere doctrine is valse doctrine en verderfelijke leer. Paulus was zich bewust van sommigen die zich hadden afgekeerd van de doctrine van God:

⁶ Sommigen zijn **daarvan** [= van wat Paulus geleerd heeft] afgeweken en hebben zich gewend tot zinloos gepraat (1 Timotheüs 1:6).

De ENIGE woorden en leringen die moeten onderwezen worden zijn deze:

³ Als iemand een andere leer brengt en zich niet houdt aan **de gezonde woorden van onze Heere Jezus Christus** en aan **de leer die in overeenstemming is met de godsvrucht**,

⁴ dan is hij verwaand, weet niets, ... (1 Timotheüs 6:3, 4).

Gods waarheid moet doorgegeven worden van leraar naar leerling en van prediker tot hoorder. Niets mag aan Gods waarheid toegevoegd worden en niets mag daarvan afgenomen worden. De HELE Bijbel moet onderwezen worden – niets meer en niets minder.

Welk probleem zal er rijzen als we minder dan de hele Bijbel onderwijzen? Welke problemen zullen er rijzen als we méér onderwijzen dan wat er in de Bijbel wordt geleerd? Niets ANDERS mag onderwezen worden. DEZELFDE WAARHEID (Gods waarheid) en HETZELFDE BOEK (Gods boek, de Bijbel) moeten zorgvuldig onderwezen en doorgegeven worden aan anderen – vergelijk hiermee 2 Timotheüs 2:2:

² En **wat u van mij** [= Paulus] **gehoord hebt** onder vele getuigen, vertrouw dat toe aan trouwe mensen die bekwaam zijn om ook anderen te onderwijzen.

Vandaar dat leraars van het Woord en de leer “dubbele eer” moesten waardig geacht worden:

¹⁷ Laat ouderlingen die goed leiding geven, dubbele eer waard geacht worden, vooral aan hen die **arbeiden in het Woord en in de leer** (1 Timotheüs 5:17)

Satan de bedrieger is bezig met zijn werk!

Lang geleden verleidde de slang de vrouw in de Hof van Eden (2 Korinthiërs 11:3). Sindsdien is hij voortdurend bezig geweest met mensen te verleiden en te bedriegen. Hij is erg succesvol geweest!:

¹³ Want zulke lieden zijn valse apostelen, **bedrieglijke arbeiders**, die zich voordoen als apostelen van Christus.

¹⁴ En geen wonder, want de satan zelf **doet zich voor als een engel van het licht**.

¹⁵ Het is dus niets bijzonders als ook zijn dienaars zich **voordoen als dienaars van gerechtigheid**. Hun einde zal zijn naar hun werken. (2 Korinthiërs 11:13-15).

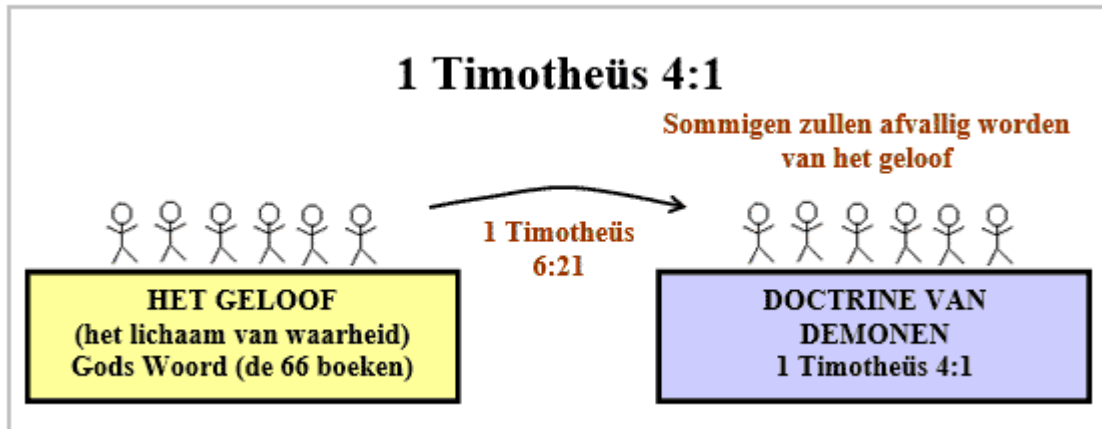
Hij heeft vele bedrieglijke arbeiders (vers 13). Hij zorgt ervoor dat dwaling erg juist lijkt, en dat de duisternis licht lijkt te zijn (vers 14). Satans dienaars doen zich voor als dienaars van de gerechtigheid (vers 15).

Sommige bedriegers hebben de letters Ds. (dominee, = heer) of Rev. (reverend, = eerwaarde) voor hun naam staan, of dragen nog andere onderscheidingen, en zij prediken elke zondag vanaf de kansel tot de aanwezigen. Maar vaak is er een probleem: zij prediken ofwel NIET DE WAARHEID ofwel NIET DE HELE WAARHEID!

Zie zorgvuldig de werking van Satan zoals beschreven in 1 Timotheüs 4:1 en 6:21:

¹ Maar de Geest zegt uitdrukkelijk dat in latere tijden sommigen **afvallig** zullen worden van het geloof en zich zullen wenden tot misleidende geesten en **leringen van demonen**.

²¹ Sommigen, die deze kennis verkondigden, zijn **van het geloof afgeweken**.

De duivel maakt zijn doctrine aantrekkelijk voor mensen en velen vallen voor zijn leugens. “Junk food” kan lekker smaken, maar mensen zullen niet gezond blijven wanneer zij niets anders zouden eten dan hamburgers, suikergoed en taarten.

De doctrines van de duivel kunnen aantrekkelijk lijken maar ze zijn giftig. Gezonde doctrine wordt enkel gevonden in Gods Woord.

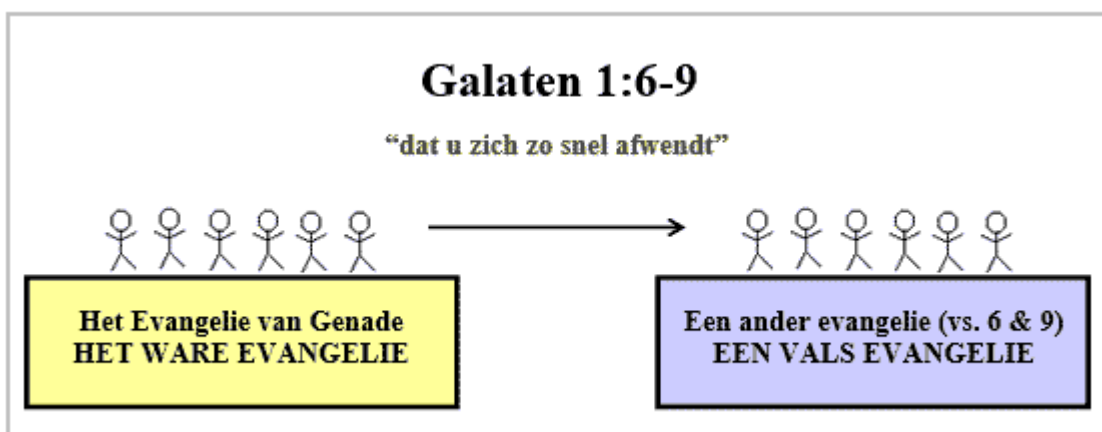
In Galaten hoofdstuk 1 leren we hoe Satan succesvol mensen afwendt van de waarheid van God, en Paulus verbaasde zich erover dat dit zo snel gebeurde:

⁶ Ik verwonder mij erover **dat u zich zo snel afwendt** van Hem Die u in de genade van Christus geroepen heeft, **naar een ander evangelie**,

⁷ terwijl er geen ander is; al zijn er ook sommigen die u in verwarring brengen en het Evangelie van Christus willen verdraaien.

⁸ Maar zelfs als wij, of een engel uit de hemel, u een evangelie zouden verkondigen, anders dan wat wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt.

⁹ Zoals wij al eerder gezegd hebben, zo zeg ik ook nu weer: **Als iemand u een evangelie verkondigt anders dan wat u ontvangen hebt, die zij vervloekt.**

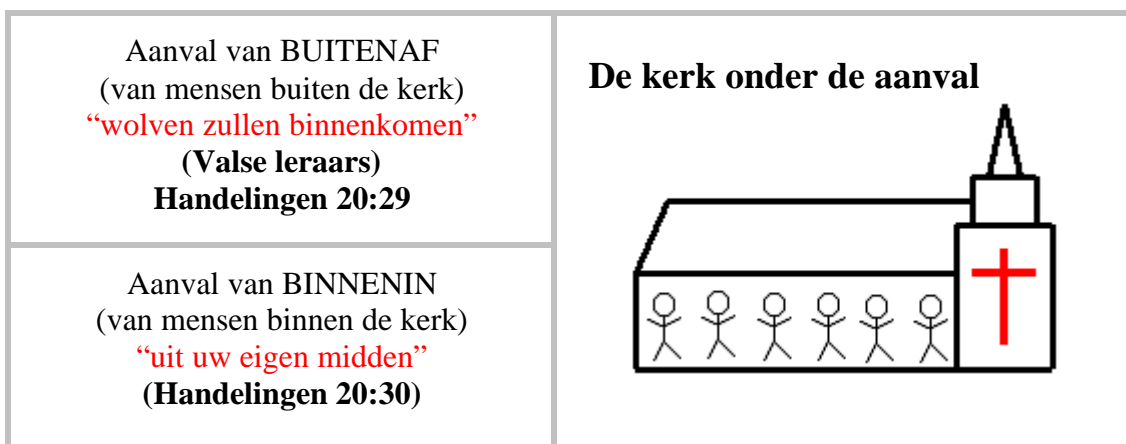
Doorheen het Nieuwe Testament geeft God ernstige waarschuwingen aan mensen over de gevaren van afgeleid te worden van Gods Woord en misleid te worden tot het geloven van Satans bedrog. Hieronder ziet u enkele waarschuwingen:

Er waren er die misleidden.	1 Johannes 2:26
Er waren er die misleidden met mooiklinkende redeneringen.	Kolossenzen 2:4
Er waren er die de Schrift verdraaiden.	2 Petrus 3:16
Er waren er die anderen wilden meeslepen met veelsoortige en vreemde leringen.	Hebreeën 13:9

Paulus wist dat valse doctrine de lokale kerk kon verwoesten, en daarom waarschuwde hij mensen hiervoor dag en nacht. De kerk moest gevoed worden met ALLE GEZONDE doctrine: **“want ik heb niet nagelaten u HEEL het RAADSBESLUIT VAN GOD te verkondigen”** (Handelingen 20:27), en lees zijn waarschuwing verder:

- 27 Want ik heb niet nagelaten u heel het raadsbesluit van God te verkondigen.
 28 Zie dan toe op uzelf en op heel de kudde, te midden waarvan de Heilige Geest u tot opziens aangesteld heeft om de gemeente van God te weiden, die Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed.
 29 Want dit weet ik: dat na mijn vertrek wrede **wolven** bij u zullen **binnenkomen**, die de kudde niet sparen;
 30 en dat **uit uw eigen midden** mannen zullen opstaan die de waarheid verdraaien om de discipelen weg te trekken achter zich aan.
 31 Daarom: wees waakzaam, en bedenk dat ik drie jaar lang, nacht en dag, niet heb opgehouden iedereen onder tranen terecht te wijzen” (Hand. 20:27-31).

De kerk moet waakzaam en alert zijn voor de gevaren en aanvallen van zowel BUITENAF als BINNENIN:

Paulus beschreef valse leraars in Romeinen 16:17-18.

- 17 En ik roep u ertoe op, broeders, hen in het oog te houden die onenigheden teweegbrengen en struikelblokken opwerpen tegen het onderricht dat u hebt ontvangen, en **keer u van hen af**.
 18 Want zulke mensen dienen **niet** onze Heere Jezus Christus, maar hun eigen buik, en door **fraaie woorden** en **mooie praat** bedriegen zij de harten van de argeloze mensen.

Deze mensen onderwezen NIET de WARE doctrine die zij van God hadden ontvangen. Als men naar hen luistert, klinken hun woorden wel goed, en lijken zij bepaalde goede punten te hebben, maar zij dienen NIET Christus (vers 18). Wij moeten ons van hen AFKEREN (vers 17)!

Ook in de kleine tweede brief van Johannes kan u iets vinden over valse leraren:

- 7 Want er zijn **veel misleiders** in de wereld gekomen, die niet belijden dat Jezus Christus in het vlees gekomen is. Dat is de misleider en de antichrist.
 8 Let op uzelf, opdat wij niet verliezen waarvoor wij gewerkt hebben, maar een vol loon mogen ontvangen.

⁹ Ieder die overtreedt en niet blijft in de leer van Christus, die heeft God niet; wie in de leer van Christus blijft, die heeft zowel de Vader als de Zoon.

¹⁰ **Als iemand bij u komt en deze leer niet brengt, ontvang hem niet in huis en begroet hem niet.**

¹¹ **Want wie hem begroet, die heeft deel aan zijn slechte werken.**

Zij brachten een foute leer met betrekking tot Jezus Christus. Let goed op: zulke personen mogen niet getolereerd worden. Zij mogen niet in ons huis ontvangen worden! En men hoort ze niet te groeten! Veel christenen falen erin dit in de praktijk te brengen!!

Wat denkt de Heer Jezus van hen die zich houden aan valse leer (Openbaring 2:15)? Hij haat ze! Net zoals arsenicum vergif is voor het lichaam, zo is valse leer vergif voor de ziel. Valse leer is dodelijk!

Hier hoe Petrus waarschuwde voor valse leraars, in 2 Petrus 2:1-2:

¹ Maar er zijn ook valse profeten onder het volk geweest, zoals er ook onder u **valse leraars** zullen zijn, die heimelijk verderfelijke afwijkingen in de leer zullen invoeren. Daarmee verloochenen zij zelfs de Heere, Die hen gekocht heeft, en brengen zij een snel verderf over zichzelf.

² En **velen zullen hen**, door wie de weg van de waarheid gelasterd zal worden, **op hun verderfelijke wegen navolgen.**

Velen zullen valse leraars volgen! De duivel is altijd succesvol waar mensen de leer van Gods Woord vervangen door leringen van mensen (zie Mattheüs 15:9).

Waarom vallen mensen voor valse leer?

1. Omdat dit precies is wat zij willen!

Wat wilde Paulus dat Timotheüs zou prediken in 2 Timotheüs 4:2)?:

² Predik **het Woord**. Volhard daarin, gelegen of ongelegen. Weerleg, bestraf, vermaan, en dat met alle geduld en onderricht.

Zo ook moeten wij de Bijbel prediken, de hele Bijbel, niets meer of minder dan de Bijbel.

In 2 Timotheüs 4:3 leren we waarom zoveel mensen Gods waarheid (gezonde leer) niet willen aan nemen:

³ Want er zal een tijd komen dat zij de gezonde leer niet zullen verdragen, maar dat zij zullen **zoeken wat het gehoor streelt**, en voor zichzelf leraars zullen verzamelen overeenkomstig hun **eigen begeerten.**

Zij willen leraars die hen een boodschap brengen die goed klinkt en aangenaam aanvoelt. Zij willen niets horen wat hen beledigt of wat hen stoort of waar zij aanstoort aan nemen.

Soms kwetst de waarheid, maar we moeten de waarheid beslist horen, of ze nu kwetst of niet. We zullen de waarheid niet altijd aangenaam vinden maar we hebben ze nodig (zoals medicijnen soms slecht smaken maar wel nodig zijn). Gods waarheid kan soms niet zijn wat mensen willen, maar ze is altijd wat zij nodig hebben.

Kent u enige leer, die gevonden wordt in Gods Woord, die moeilijk te slikken is maar die wel echt waar en nodig is?

2. Omdat mensen erin falen te groeien in Christus!

Beschouw Efeziërs 4:14-15:

¹⁴ Opdat wij geen **jonge kinderen** meer zouden zijn, **heen en weer geslingerd** door de golven en **meegesleurd door elke wind van leer**, door het bedrog van de mensen om op listige wijze tot dwaling te verleiden,

¹⁵ maar dat wij, door ons in liefde aan de waarheid te houden, in alles toe zouden **groeien** naar Hem Die het Hoofd is, namelijk Christus.

Deze mensen worden “heen en weer geslingerd door de golven en meegesleurd door elke wind van leer”. Zij zijn niet stabiel. Deze KINDEREN (vs. 14) zouden moeten GROEIEN (vs. 15)!

Zij die de waarheid niet kennen stellen zichzelf bloot aan dwaling. Hoe meer we groeien in de Heer, en Gods waarheid leren kennen, hoe minder gevaar er is om bedrogen te worden en in dwaling te vervallen.

Wat doet **u**, dag na dag, om geholpen te worden te groeien in de Heer en om beter Gods waarheden te beheersen?

Afvallen zelfs in de eerste eeuw

Zelfs in de vroege dagen van de kerk werden mensen van de waarheid afgeleid en vielen zij in valse doctrines. Het Nieuwe Testament geeft ons veel voorbeelden hiervan; hierna komen er enkele:

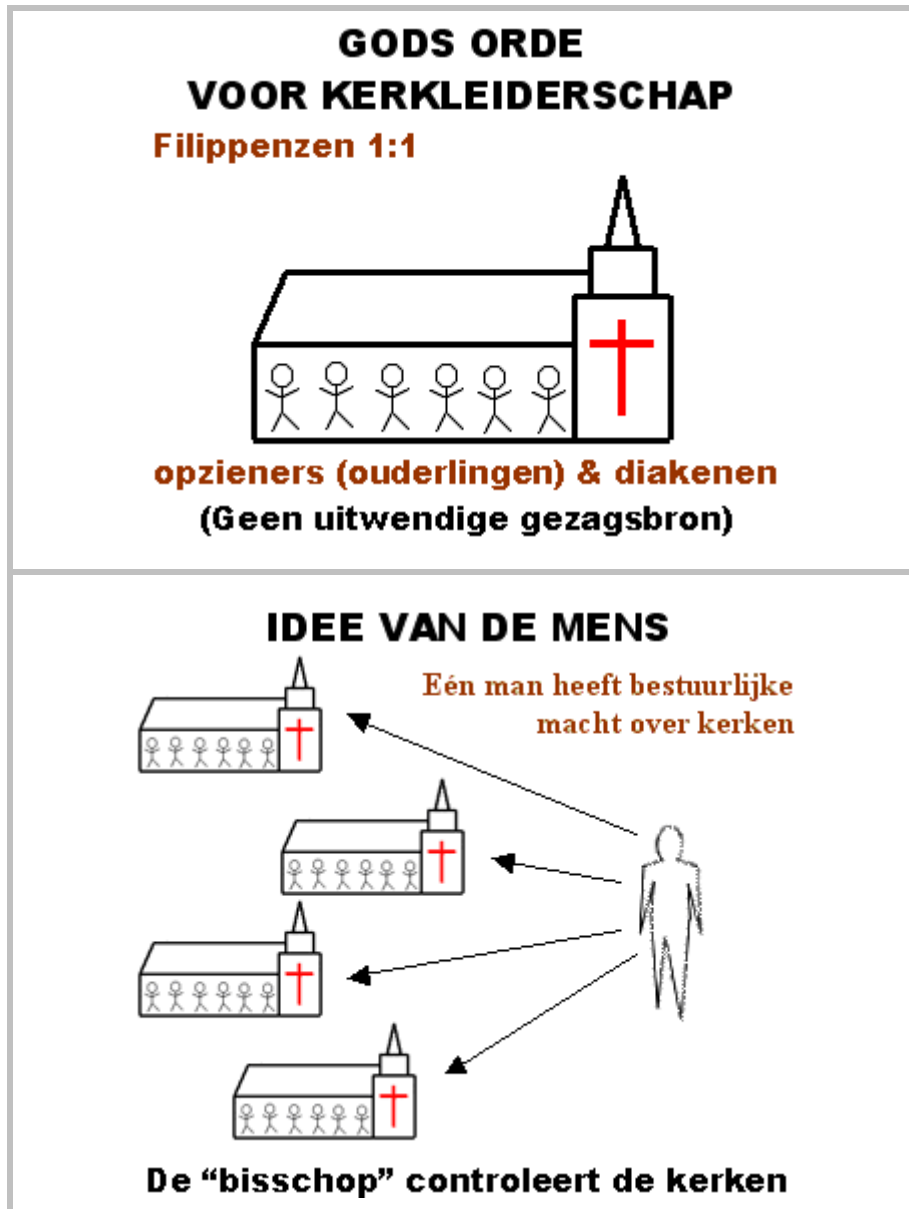
1. Sommige Korinthiërs hingen de valse leer aan “dat er geen opstanding van de doden is” (1 Korinthiërs 15:12).
2. Hymeneüs en Filetus onderwezen de valse leer “dat de opstanding reeds heeft plaatsgevonden” (2 Timotheüs 2:17-18).
3. De Galaten keerden zich af van het evangelie van Gods genade en onderwezen “een ander evangelie” (Galaten hoofdstuk 1).
4. De Kolossenzen werden beïnvloed door valse doctrines. Hen werd gezegd dat zij engelen zouden vereren (Kolossenzen 2:18). Zij volgden de geboden en leringen van mensen (Kolossenzen 2:22).
5. De apostel Johannes waarschuwde voor hen die niet beleden dat Jezus Christus in het vlees gekomen was (1 Johannes 4:3). Zij onderwezen dat Christus geen echt lichaam had en dat Hij geen echt mens was.
6. In 1 Timotheüs 4:1-3 lezen we van hen die twee foute doctrines leerden: 1. bepaalde mensen mochten niet trouwen, 2. bepaald soort voedsel mocht niet gegeten worden. Kan u denken aan religieuze groepen die vandaag in zekere zin deze twee valse doctrines aanhangen?
7. In 2 Thessalonicenzen 2:2 lezen we over een ontvangen brief die valse leer bevatte over de dag van Christus.
8. In Judas 4 lezen we over bepaalde valse leraren die zeiden: “vermits we gered zijn door Gods genade, kunnen we leven zoals het ons belieft”. Zijn er ook vandaag zogenaamde “christenen” die hetzelfde leren?

De vroege kerkgeschiedenis

Als we de geschiedenis van de vroege kerk bestuderen zullen we spoedig leren dat het niet lang duurde vooraleer valse leringen de kerk binnenkwamen en doordrongen. Hierna enkele leringen die binnengeslopen waren:

1. Vroeg in de geschiedenis van de kerk waren daar sommigen die leerden dat de doop een persoon doet wedergeboren (gered) worden. Deze valse leer wordt het **BAD VAN DE WEDER-GEBOORTE** genoemd: om wedergeboren te worden moet een persoon gedoopt worden. Maar het is juist andersom: een wedergeboren persoon moet zich laten dopen. Deze foute leer wordt vandaag nog steeds door velen onderwezen
2. Vroeg in de geschiedenis van de kerk waren daar sommigen die leerden dat Jezus Christus niet God was. Hij was volgens hen louter een schepsel, een belangrijke engel die door God was geschapen. Deze valse leer leeft vandaag verder in de sekte van de Jehovah's Getuigen.
3. De Bijbel leert dat elke lokale kerk bepaalde mannen als leiders heeft die “ouderlingen” of “opziensers” genoemd worden, en daarnaast ook “diakenen” (dienaars). Zie Filippenzen 1:1. Deze leer werd verdraaid en misbruikt door sommigen in de vroege geschiedenis van de kerk. De

“bisschop” (verbastering van het Griekse “episkopos” – opziener) werd gaandeweg machtiger en werd de leider over vele kerken:

Later werd aan één “bisschop” het gezag gegeven over *alle* kerken, en nog later werd deze “**paus**” genoemd. Dat heeft God niet zo bedoeld! De Heer Jezus Christus is als enige het Hoofd van alle kerken (Efeziërs 1:22-23).

Zie “Petrus of de Rots?”: <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Petrus-of-de-Rots.pdf>

- Wat doet **uw lokale kerk** om zich te beschermen tegen valse leer?
- Wat doet **u** om uzelf te beschermen?
- Wat doet **u** om te vermijden misleid te worden en af te wijken van Gods waarheid?
- Leeft de Geest van de Waarheid in uw hart?
- Opent u het Woord van de Waarheid elke dag?
- Hoe belangrijk is de Bijbel voor u?

Zie ook:

- Rubriek Doctrine, het belang ervan: <http://www.verhoevenmarc.be/index.htm#doctrine>

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm